



Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntötyöryhmän kokouksen 18.1.2021 pöytäkirja

Aika	18.1.2021 klo 14.00-16.00
Paikka	Videoneuvottelukokous
Osallistujat	Nimi Laura Yli-Vakkuri, puheenjohtaja Fahmy Sara, UM Kartila Marja, Poliisihallitus Kariuki Peter, ETNO Joensuu Johanna, SM/RVLE Kankainen Heidi, SM/PO Montin Sanna, SM/MMO Helinko Hanna, SM/HKO Suomi Juha-Pekka, TEM/kotouttaminen Tiainen Suvi, Migri Törmälä Ville, Tulli Ulvinen Tanja, SM/PeO Vallinheimo Kirsti, VM Varajäsenet: Pennanen Jyrki, SM/Sita Vänskä-Rajala Katja, TEM/kotouttaminen Muut osallistujat: Routti-Hietala Nina, SM/KVY, sihteeri Virtanen Sanna, SM/KVY, sihteeri Karjalainen Virpi, SM/KVY Mauriala Kristiina, SM/KVY Lyytikäinen Sonja, SM/HKO Miely Annika, SM/KVY piti kirjaa kokouksessa

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tilannekatsaus uuden ohjelmakauden 2021-2027 valmisteluun

Virtanen kertoi EU-tason valmistelun edenneen. Rahastokohtaisten asetusten ja yleisasetuksen osalta päästiin kolmikantaneuvotteluissa puheenjohtajamaa Saksan johdolla sopuun pääasiallisista sisällöistä ennen joulua. Portugali jatkaa kuitenkin vielä kolmikantaneuvotteluja asetusten resitaaleista ja yleisasetuksen osalta myös joistakin asetusten liitteistä.

Mauriala kertoi kansallisen tason ohjelmavalmistelusta. Ohjelmaluonnokset lähetettiin komissiolle ennen joulua ja ne pitivät sisällään erityistavoitteiden kuvaukset. Ohjelmien euromääristä tietoja ei vielä ole, komissio on luvannut toimittaa ne tammikuun lopulla. Komissiolle esitettiin toivomus, että kommentit ohjelmaluonnoksiin saataisiin tämän viikon (viikko 3) aikana. Ohjelmatyöryhmän kokous on tällä viikolla. Lausuntokierrokset ohjelmista on tavoitteena järjestää helmikuussa. Kotouttamiseen liittyvien sisältöjen osalta järjestetään vielä myös kuulemisia.

5. Laki sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 (liite 2)

Tilanteen valmistelu käytiin läpi puheenjohtajan pyynnöstä Routti-Hietalan johdolla. Lakitarkastuksesta oli tullut yllättävän vähän huomioita, lähinnä teknistä, sanajärjestystä tai muuta. Yksi muutos tuli lain nimeen. Nimi olisi Laki sisäasioiden rahastosta ohjelmakaudella 2021-2027. Nimiratkaisu olisi hyvä, koska ehdotettu nimi erottuisi selkeästi nykyisen lain nimestä. Vuosiluku kertoo, kumman kauden laista puhutaan. Hallituksen esittelyn perustelutekstissä ei ole juurikaan muutoksia edelliseen versioon, lähinnä käännökseen liittyviä merkintöjä. Routti-Hietala totesi yleisenä havaintona, että esitys on lähetetty oikeuskanslerinvirastoon ennakkotarkastukseen ja heillä ei ollut huomautettavaa. EU- säädöspaketista ei ole suomenkielistä versiota, joten läpikäynti on jo aloitettu englanninkielisen tekstin perusteella, joka hidastaa hieman läpikäyntiä. Jäsenvaltiokohtaiset saannot puuttuvat esityksestä, ne lisätään, kun ne tulevat. Suunnitelmissa on, että esittelyviikko olisi vko 15 huhtikuun puolivälissä. Tämä kuitenkin on riippuvainen EU-valmistelusta. Lakiluonnoksen voisi periaatteessa esitellä siinä vaiheessa, kun EU-säädökset ovat kutakuinkin valmiit. Jos jäädään odottamaan asetusten voimaantuloa, jouduttaisiin odottamaan mahdollisesti toukokuulle. Tämä olisi ongelmallista siinä suhteessa, ettei eduskunta välttämättä ehtisi käsitellä ehdotusta ennen kesätaukoa. Muutama muutos esitykseen on vielä tulossa, niitä odotetaan vielä EU-puolelta ja tuodaan työryhmän käsittelyyn.

5 § Ohjelman toimeenpanosuunnitelma

Toista momenttia, jossa puhutaan toimeenpanosuunnitelman viemisestä raha-asiavaliokuntaan, on muokattu työryhmän kommenttien mukaan. Perusteluissa asiaa on avattu vielä enemmän.

25 § Tietojen saanti ja luovuttaminen

Pöytäkirja

SM212029

23.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

EU-valmistelussa on CPR-liitteen osalta mietinnässä pitääkö laajentaa luonnolliseen henkilöön. Liitteen valmistelu on kesken. Kyse on siitä, että avustuksen saajan yhteyshenkilön taustatietoja on tarpeen selvittää.

28 § Turvapaikka ja maahanmuuttoasetusten 16 ja 17 määrärahat

TEM:n kanssa on käyty keskustelua lakiluonnoksen ja asetusluonnoksen sanamuodoista. Asetuksen sanamuoto ei saa laventaa lain sanamuotoa, lisäksi asetuksella on pyritty tekemään ajallista rajaamista.

Siirtymäsäännösten osalta pohditaan vielä, pitäisikö ottaa lisäys vanhoista AMIF:in erillismäärärahojen käsittelystä, sellaisesta joka jää nykyiseltä kaudelta uudelle kaudelle. Tästä on tulossa ehdotus työryhmälle.

Puheenjohtaja totesi, että olisi todella tärkeää saada esitys eduskunnan käsittelyyn ja voimaan ennen kesää. Olisi siis järkevää edetä ennen kuin EU-säädökset ovat valmiit. Puheenjohtaja kiitti valmistelutiimiä tilannekatsauksesta.

VM:n edustaja Kirsti Vallinheimo, VM: Esitys olisi hyvä antaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa eduskunnalle, ennen lisäbudjetin antamista.

VM nosti esille myös toisen asian, joka liittyi controller-toiminnan ilmaisemiseen lakiesityksessä. TEM oli saanut laintarkastuksessa huomion siitä, miten tarkastustoiminnan toteuttajasta säädetään laissa. Routti-Hietala lupasi selvittää asiaa.

VM totesi myös, että HE:n alousvaikutukset ovat kesken, koska jäsenvaltiokohtaisista saannoista ei ole vielä selvyttä. Vaikutukset on siis tarpeen katsoa vielä.

VM totesi vielä, että raha-asiainvaliokunnan säätämisestä laissa pitää vielä varmistua. VM haluaa varmistua, että laissa mainittu menettely on ok.

Puheenjohtaja kiitti VM:n edustajaa näistä huomioista ja totesi, että säädetään kevään aikataulua sekä ehdottomasti keskustellaan VM:n kanssa.

TEM:n edustaja Katja Vänskä-Rajala, TEM: Pykälästä 28 on poistettu aiempi muotoilu. Nyt momentissa säädettäisiin, että kyseiset viranomaiset voisivat myöntää rahoitusta edelleen myös avustuksena. Aiemmin oli ehdotettu, että viranomaiset voisivat osoittaa määrärahaa edelleen hallinnonalallaan käytettäväksi momentin mukaisiin toimiin. TEM:n huolena on se, että onko muotoilu riittävä.

Sanna Virtanen totesi, että täytyy katsoa ja varmistaa perustelu, ettei siinä ole samalla kaventunut ajatus.

Puheenjohtaja vahvisti, että asia tarkastetaan.

6. Asetus sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 (liite 3)

Puheenjohtaja totesi, että asetusluonnokseen on edellisen kokouksen jälkeen tehty muutoksia sekä lisätty uusia pykäläitä. Virtanen kävi läpi keskeisempiä asioita mitä on muutettu sitten viime keskustelun.

Todettiin, että lain nimen muutos aiheuttaa muutoksia myös asetusten puolelle, nimi on korjattu asetuksen otsikkoon ja pykälisiin.

Pöytäkirja

SM212029

23.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Aiemman keskustelun pohjalta 2 § 1 momentin muotoilu on tarkasteltu, ja siinä on palattu aikaisempaan muotoiluun "kumppanuus toteutuu", koska se vaikuttaa kuvaavan parhaiten asiaa. Virtanen kertoi, että samalla lain ja asetuksen kumppanuutta ja seurantakomitean roolia kuvaavat verbit on käyty läpi ja katsottu, että ne ovat linjassa keskenään ja etteivät asetuksessa käytetyt verbit luo laajempaa toimivaltaa kuin mitä lakiin on kirjattu. 2 § 2 momenttiin on lisätty viime kertaisen keskustelun pohjalta tarkennettu viittaus rahastokohtaisissa asetuksissa määriteltyihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin.

3 § (toimeenpanosuunnitelman valmistelu ja sisältö). 1. momentiksi on lisätty, että hallintoviranomainen tarkastelee vuosittain toimeenpanosuunnitelman muuttamistarvetta ja kuulee tässä yhteydessä seurantakomiteaa. Keskusteltiin siitä, pitäisikö pykälään kirjata "tarkastelee vähintään vuosittain", jotta mahdollistaisi joustavuuden. Todettiin, että valmistelijat katsovat vielä kirjausta tästä näkökulmasta ja myös ohjelmavalmistelun näkökulmasta.

Virtanen kertoi, että 4 §:ään on lisätty tarkennuksia yleisasetuksen ja lain perusteella annettuihin hallintoviranomaisen tehtäviin, liittyen mm. asiakirjojen toimittamiseen komissiolle.

5 §:ssä, tarkastusviranomaisen tehtävät, ei ole vielä sisältöä. Poliisihallituksen edustaja tiedusteli mitä pykälään on tarkoitus kirjata. Todettiin, että nykyisessä asetuksessa oleva tehtävä liittyen vastuuviranomaisen nimeämisperusteiden tarkastamiseen ei ole enää relevantti uudella kaudella, koska sitä ei edellytetä yleisasetuksessa. Virtanen kertoi, että on vielä tarkastelussa, onko yleisasetuksen ja lain kirjausten lisäksi enää tarpeen säätää asetuksissa mitään. Asia käydään läpi vielä myös tulevan tarkastusviranomaisen kanssa. VM:n edustaja totesi, että tulevan tarkastusviranomaisen kanssa olisi hyvä käydä läpi myös lain 27 §:n mukaisen teknisen avun käyttösuunnitelman vahvistamismenettely ja siitä säätäminen asetuksessa, jotta menettely on yhdenmukainen muiden rahastojen kanssa. Todettiin, että otetaan asia tarkasteluun, kun asetuksen teknisen avun pykälää kirjoitetaan. Lisäksi todettiin, että myös asetuksen 37 §:ää tarkastellaan tarkastusviranomaisen tehtävien näkökulmasta, jos pykälä nähdään tarpeelliseksi. Pykälän tarpeellisuus selvinnee, kun EU:n taholta saadaan tarkempia tietoja, miten erityistoimet on tarkoitus toteuttaa.

Virtanen kertoi, että seurantakomiteoiden kokoonpanoa koskevaan 7 §:ään OM on toimittanut kirjallisesti kysymyksen OM:n alaisten virastojen mahdollisuudesta osallistua ISF-seurantakomiteaan. Todettiin, että asiaa tarkastellaan ja palataan siihen tarvittaessa seuraavassa kokouksessa.

13 §:ään (avustusmuodot) on lisätty loppuun momentti, jossa todetaan, mitä avustusmuotoja operatiivisella tuella avustettavassa toiminnassa voidaan käyttää.

14 §:stä on poistettu viittaus teknisen avun kustannuksiin, koska ne korvataan uudella ohjelmakaudella yleisasetukseen perustuen prosenttimääräisenä (flat rate) korvauksena jäsenvaltioille, jolloin teknisen avun yksittäisten kustannusten tukikelpoisuutta ei tarkastella enää kuten nykyisellä ohjelmakaudella.

Käsiteltiin yhdessä pykälät 16 ja 29, jotka koskevat palkkakustannuksia. Virtanen kertoi, että pykälä on pyritty selkeyttämään ja samalla on pyritty tekemään eroa tosiasiallisina kustannuksina ja vakioyksikkökustannuksina

Pöytäkirja

SM212029

23.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

korvattavien palkkakustannusten kohtelun välillä. Lisäksi 16 § 3 momenttiin on lisätty uutena ehtona, että osa-aikaisten työaikaosuuden tulisi olla vähintään 20%, jotta kulut voisi sisällyttää hankkeen välittömiin kustannuksiin. Tietyissä tilanteissa voitaisiin hyväksyä myös 10% ylittävä työaika. Tällä pyritään siihen, että hankkeisiin sisällytettävät tehtävät olisivat järkeviä kokonaisuuksia, jotka palvelisivat hanketta. Pienet työaikaosuudet olisi mahdollista kattaa välillisistä kustannuksista. Pykäläluonnoksiin ei esitetty huomioita.

Käsiteltiin 18 § (hankinnat). Virtanen kertoi, että kyseessä uusi pykälä, johon on yhdistetty nykyisen asetuksen pienhankintoja koskeva pykälä sekä tuotu uutta. Pykälässä todetaan yleinen kustannusten kohtuullisuusvaatimus sekä hankintoja koskevat yleiset periaatteet, jotka koskevat myös pienhankintoja. Pienhankintoja koskevaa säännöstä on pyritty yksinkertaistamaan siten, että pykälässä olisi vain yksi vähäisen hankinnan raja, jonka ylittävistä hankinnoista tulisi pyytää riittävä määrä tarjouksia. Esitetty 10 000 euron raja on käytössä joissakin virastoissa ja se on myös yhdenmukainen rakennerahastoihin suunnitellun pienhankintoja koskevan sääntelyn kanssa. SM:n sisäisen tarkastuksen yksikön edustaja esitti, että rajan voisi nostaa 20 000 euroon. Tämä on SM:n hallinnonalan hankintaohjeen mukainen maksimi vähäisen hankinnan rajaksi. Puheenjohtaja kiitti ehdotuksesta ja totesi, että asia otetaan pohdintaan. Virtanen totesi, että asiaa tarkasteltaessa on hyvä huomioida niin sisäasioiden rahastojen avustuksensaajakenttä kuin myös muiden EU-rahastojen kansalliset säännöt. Poliisihallituksen, VM:n ja Tullin edustajat kertoivat toimittavansa huomionsa pykälään kirjallisena myöhemmin.

22 § (Avustuksen ulkopuolelle jäävät kustannukset) osalta todettiin, että pykälään on tehty joitakin tarkennuksia mm. 4 kohtaan on kirjattu yhteys yleisasetuksen 58 artiklan kohtaan 1, jossa määritellään osaltaan kustannuksia, jotka eivät ole rahastoista tukikelpoisia. Uutena lisätty kohta 7, joka koskee tilanteita, joissa avustuksensaaja on oikeutettu saamaan korvausta muualta, esim. Kela-korvaukset tai matkakorvaukset. Sama sääntö on voimassa jo nykykaudellakin, mutta asia on haluttu kirjata selvyuden vuoksi asetukseen.

Todettiin, että 24 §:ään on korjattu kohta, jossa määritellään kertakorvaushankkeen enimmäiseuromäärä. Se perustuu yleisasetuksen säännöksiin. 26 §:stä todettiin sen koskevan yleisasetukseen perustuva prosenttimääräisenä korvattavaa avustusmuotoa, jossa muut välittömät kustannukset kuin palkkakustannukset korvataan 40 % kiinteämääräisenä rahoituksena. 30 §:n osalta todettiin, että siihen on täsmennetty edellisen kokouksen kommenttien perusteella kohtia 12 ja 13 kohtaa, koskien mitä tietoja hakemuksessa toimitetaan. Pykäliin ei esitetty kommentteja.

Virtanen esitteli uudet pykälät 32-35, jotka liittyvät avustuksen maksamiseen sekä avustuspäätökset muuttamista koskevan 36 §:n ja ohjausryhmää koskevan 38 §:n. Todettiin, että pykäläluonnokset ovat pitkälti samansisältöisiä kuin nykyisessä asetuksessa. 34 §:n tarpeellisuutta tarkastellaan vielä. Pykäliin ei esitetty kommentteja.

Virtanen kertoi, että 39 § ja 40 § (Turvapaikka ja maahanmuuttorahoituksen 16 artiklan mukaisen määrärahan käyttökohteet ja raportointi) on täsmennetty viime kertaisen keskustelun pohjalta etenkin käyttökohteiden osalta. Käyttökohteiden muotoilua on muokattu niin, että ne eivät olisi laajempia kuin mitä lakiin määrärahan käytöstä on kirjattu. 40 §:n osalta

Pöytäkirja

SM212029

23.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

todettiin lisäksi, että AMF-asetuksesta EU-tasolla saavutetun sovun valossa näyttää siltä, että AMF-asetuksen 17 artiklan sisältö ei edellytä muutoksia pykälän sisältöön. TEM:n varaedustaja totesi, että 39 §:n 5 kohdan muutos vaikuttaa kaventavan rahoituksen käytön mahdollisuuksia ajatellusta. Todettiin, että tarkastellaan asiaa vielä sekä lain että asetuksen kirjauksen näkökulmasta. Puheenjohtaja ehdotti, että asiaa tarkasteltaisiin erikseen TEM:n kanssa ja sovittiin, että asiaan palataan kokouksen jälkeen, myös VM:n edustaja otetaan mukaan keskusteluun.

41 §:n osalta todettiin, että pykälä ollaan poistamassa, koska lakiluonnoksessa ei ole enää siihen liittyvää asetuksenantovaltuutta.

Virtanen totesi, että kirjallisia kommentteja asetusluonnokseen voi lähettää 29.1. mennessä.

7. Muut asiat

Nina Routti-Hietala esitteli työryhmän työsuunnitelmaa. Nyt ollaan 12. kokouksen kohdalla. Kuten aiemmin mainittiin, tähdätään valtioneuvoston kokoukseen viikolla 15 eli huhtikuussa. Seuraava työryhmän kokous pidetään 18.2., jolloin keskitytään asetuksen käsittelyyn. Jos jotain lakipuolen täsmennyksiä tai tarkennuksia tulee, käydään niitäkin läpi. Tavoite, että eduskunnassa keväällä. Lausuntokierros 1.3.-9.4. Kevään kokoukset pidetään 23.4. ja 17.5. Ennen lausuntokierrosta pitää valmistella myös perustelumuiستio ja se pitää myös kääntää. Routti-Hietala muistutti siitä, että myös asetuksen osalta valmistelu riippuu osittain EU-tason valmistelun etenemisestä.

Työsuunnitelmaehdotusta ei vastustettu.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.20.

Puheenjohtaja

Laura Yli-Vakkuri

Sihteeri

Sanna Virtanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 23.02.2021 klo 14:02. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Liite 1 - Edellisen kokouksen (23.11.2020) pöytäkirjaluonnos

Liite 2 - HE-luonnos

Liite 3 - Luonnos valtioneuvoston asetukseksi

Liite 4 - Työryhmän työsuunnitelmaluonnos kevät 2021

Jakelu

työryhmän jäsenet ja varajäsenet